

M E S E Č N I L I S T O

O B Č I N E Š O Š T A N J

JANUAR

PRILOGA
LIST – KULTURA

ČLANI TD RAZTOK
ŠENTVID ZMAGALI NA
GRADOVIH KRALJA
MATJAŽA **str. 8**

POVPRAŠALI SMO
MARJANO KOTNIK ...
str. 10

KRIŽ ČEZ SLOVENIJO
str. 14

ISSN 1581-8373

9 770158 183733

Poštnina
plačana pri
pošti 3325
Šoštanj

LETO XXIII
ŠT. 1
31. JANUAR 2019
3€

ZVRST	KDAJ	KAJ	KJE	VABI VAS
RAZSTAVA	februar 2019	Kajuhovo dopisovanje z njegovo ljubeznijo Silvo Ponikvar	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
MUZIKAL	nedelja, 3. 2., 16.00	V vasi mojega dekleta	Kulturni dom Šoštanj	Zavod za kulturo Šoštanj in MePZ Skorno
SEJEM	ponedeljek, 4. 2., 10.00–18.00	Knjižni sejem	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
DELAVNICA	torek, 5. 2., 15.30	Brainobrain	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
GLASBA	torek, 5. 2., 17.00	Šola poje – Šoštanj poje	OŠ KDK Šoštanj	OŠ KDK Šoštanj
GLASBA	torek, 5. 2., 18.30	Ščepec malce pozabljenih melodij	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
PRAVLJICE	četrtek, 7. 2., 17.00	Ura pravljic	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
PREDSTAVITEV	petek, 8. 2., 10.00–16.00	Dan oprtih vrat ob Prešernovem dnevu	Vila Mayer	Občina Šoštanj
PROSLAVA	petek, 8. 2., 19.00	Proslavimo dan kulture!	Kulturni dom Šoštanj	Zavod za kulturo Šoštanj
PLANINSTVO	sobota, 9. 2., 8.00–16.00	Turnosmučarski izlet na Boskovec 1587 m in Smrekovec 1577 m	Golte–Smrekovec	Planinsko društvo Šoštanj
POTOPIŠ	torek, 12. 2., 18.30	Viki Grošelj: Najvišji vrhovi celin	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
PLANINSTVO	sreda, 13. 2., 19.00–20.30	Planinski večer – potopisno predavanje	Vila Lučka, Šoštanj	Planinsko društvo Šoštanj
PRAVLJICE	četrtek, 14. 2., 17.00	Ura pravljic	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
PLANINSTVO	nedelja, 17. 2.	Planinski pohod po Šilijevih vlakah na Smrekovec (1577 m)	Bele Vode	Planinsko društvo Šoštanj
MUZEJ	sreda, 20. 2., 18.00	115 let planinskega društva Šoštanj	Muzej Usnjarstva na Slovenskem, Šoštanj, Muzej Velenje	Muzej Usnjarstva na Slovenskem, Šoštanj, Muzej Velenje in Planinsko društvo Šoštanj
ABONMA	sreda, 20. 2., 19.00	Iskrena spoved (komedija)	Kulturni dom Šoštanj	Zavod za kulturo Šoštanj
PRAVLJICE	četrtek, 21. 2., 17.00	Pravljčna joga	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
POEZIJA	četrtek, 21. 2., 18.00	Branje Kajuhove poezije	Žlebnik nad Zavodnjami	Zavod za kulturo Šoštanj in Literarno društvo Hotenja
PLANINSTVO	nedelja, 24. 2.	Planinski pohod po Gaberški poti	Gaberke	Planinsko društvo Šoštanj
PRAVLJICE	četrtek, 28. 2., 17.00	Pravljčna meditacija za otroke z Janjo in medvedkom Tapkom	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
MUZEJ	četrtek, 28. 2., 18.00	Klepet pod Pustim gradom	Muzej Usnjarstva na Slovenskem, Šoštanj, Muzej Velenje	Muzej Usnjarstva na Slovenskem, Šoštanj, Muzej Velenje
RAZSTAVA	četrtek, 28. 2., 18.00	Pustovanje pri Mayerjevih	Vila Mayer	Vila Mayer, objekt Občine Šoštanj, Muzej Velenje
PUST	sobota, 2. 3., 15.00	66. mednarodni karneval Pust šoštanjski	Trg bratov Mravljak	Turistično olepševalno društvo Šoštanj

Šport

Kultura in umetnost

Splošno

 Napovednik prireditve je objavljen v reviji List, v časopisu Naš čas in na spletnem portalu Šoštanj.info (<http://www.sostanj.info>).

 Podatke o prireditvah pošljite na elektronski naslov: prireditve@sostanj.net

Zavod za kulturo Šoštanj

Šoštanj.info
<http://www.sostanj.info>

MUZEJ
 usnjarstva
 na slovenskem

KNJIŽNICA
 VLENJE
 KNJIŽNICA ŠOŠTANJ

VILA MAYER
 ŠOŠTANJ

OBČINA ŠOŠTANJ

KAZALO

vsebine

Napovednik	2
Naša občina	4
Dogodki in ljudje	6
Intervju	9
Iz naših krajev	10
Križ čez Slovenijo	14
Šola in vrtec	16
Cerkev	18
Hudomušnica	18
Humor	19

**REVIJA ZA KULTURNA
IN DRUGA VPRAŠANJA
OBČINE ŠOŠTANJ IN ŠIRŠE**

Izdaja

Zavod za kulturo Šoštanj,
Trg Svobode 12, 3325 Šoštanj,
zanj Kajetan Čop, direktor.
Izdavanje Lista finančno omogoča
Občina Šoštanj, zanjo Darko Menih,
župan.

Odgovorni urednik

Jože Volk

Vodenje redakcije

mag. Milojka B. Kompnej

Jezikovni pregled

Jože Volk

Oblikovanje, prelom strani

Media Center, Marko Gorjup s. p.

Tisk

Grafika Gracer d. o. o.

Naklada

600 izvodov

**Kritične pripombe na vsebino ali obliko
Lista bodo dosegle svoj namen
le, če jih boste posredovali s kratkim
sporočilom na e-naslov
list.revija@gmail.com.**

Vse sodelavce prosimo, da prispevke
za **LIST št. 2/2019** pošljete najkasneje
do 15. februarja 2019 na elektronski
naslov list.revija@gmail.com.

Foto naslovnice – Robert Jarh

Učenci in dijaki zaključnih letnikov!

Vabljeni na informativna dneva srednjih šol
in Višje strokovne šole Šolskega centra Velenje
v petek, 15. 2. 2019, ali v soboto, 16. 2. 2019.

Podrobnejši razpored najdete na www.scv.si
in na spletnih straneh posameznih šol.

Šola za
strojništvo,
geotehniko in
okolje

Elektro in
računalniška
šola

Šola za
storitvene
dejavnosti

Gimnazija

Višja
strokovna
šola

Medpodjetniški
izobraževalni
center

Dijaški in
študentski
dom

NAŠA OBČINA

2. redna seja Občinskega sveta Občine Šoštanj

Občinski svetniki Občine Šoštanj so se v sredo, 23. januarja 2019, sestali na 2. redni seji v novem mandatu. Župan Darko Menih je bil na lokalnih volitvah izvoljen tako za župana kot občinskega svetnika, vendar sta ti dve funkciji nezdružljivi, zato je začasno šoštanjski občinski svet štel 19 članov. Občinska volilna komisija je opravila vse potrebne postopke, da so svetniki na tokratni seji mandat potrdili naslednjemu članu z liste SDS Davidu Ravnjaku.

Nezdružljivi sta tudi funkciji občinske svetnice in zaposlene v občinski upravi, zato so svetniki

Foto Arhiv Občine Šoštanj

TJAŠA REHAR

ugotovili, da je mandat prenehal Mateji Kumer. Ponovno je na vrsti Občinska volilna komisija, ki bo do naslednje seje izvedla vse potrebne postopke za imenovanje novega člana, to bo naslednji na listi LMŠ mag. Damjan Konovšek.

V nadaljevanju seje so potrdili člane Nadzornega odbora in delovnih teles pri Svetu Občine Šoštanj. Imenovali so Statutarno pravno komisijo, Komisijo za okolje in prostor, Komisijo za kmetijstvo in gozdarstvo, Komisijo za razvoj malega gospodarstva, Komisijo za priznanja, Komisijo za področje gospodarskih javnih služb, Komisijo za področje negospodarskih javnih služb in Svet za varstvo uporabnikov javnih dobrin. Člani vseh komisij so objavljeni na spletni strani Občine Šoštanj.

Svetniki so imenovali še Alenko Verbič v Svet lokalnih skupnosti CSD Savinjsko-Šaleško, kar je nov organ, ustanovljen po reorganizaciji Centrov za socialno delo.

Občina Šoštanj podpisala aneks k pogodbi o sofinanciranju gasilskih društev

V občini Šoštanj v sklopu civilne zaščite delujejo štiri prostovoljna gasilska društva. Občina Šoštanj se zaveda, kako pomembno nalogo člani društev opravljajo, zato redno skrbi za posodobitev njihove opreme in zagotavlja sredstva za njihovo redno delovanje. Društva imajo z Občino Šoštanj podpisano pogodbo za sofinanciranje njihovega delovanja. Razdelitev sredstev v višini 95.000 EUR društva določijo znotraj občinskega gasilskega poveljstva.

TJAŠA REHAR

Poleg navedenih 95.000 EUR za sofinanciranje rednega delovanja gasilskih društev in gasilske zveze Občina Šoštanj zagotavlja tudi sredstva za posodobitev gasilske opreme. Že januarja smo v ta namen zagotovili 43.000 EUR, in sicer za PGD Šoštanj – mesto za odkup vozil, ki jih je za društvo pred leti kupila Termoelektrarna Šoštanj, sedaj pa jih želi odprodati.

Foto Jerneja Videmšek

Obvestilo o prodaji nepremične v lasti Občine

Občina Šoštanj

Trg svobode 12, SI-3325 Šoštanj

T: 03 898 43 00 | E: obcina@sostanj.si

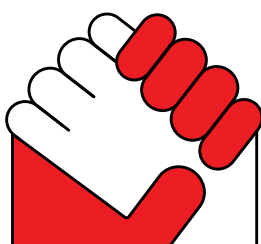
Občina Šoštanj odprodaja dve stanovanji v velikosti: 67,30 m² in 43,10 m², na naslovu: Trg bratov Mravljakov 2, Šoštanj.

Javna dražba je predvidena dne: 6. 3. 2019.

Podrobnosti o prodaji nepremičnin in pogoji javne dražbe so dosegljivi na spletni strani: www.sostanj.si ali v času uradnih ur na sedežu občinske uprave od 1. 2. 2019 dalje.

Vabimo interesente, da se prijavijo.

Zavod za kulturo Šoštanj vošči ob dnevu kulture vsem, ki jim je kultura način življenja, jo soustvarjajo ali živijo kulturni vsakdan.

Zavod za kulturo Šoštanj

PROSLAVIMO DAN KULTURE!

08. FEBRUARJA 2019 OB 19.00

V KULTURNEM DOMU

ŠOŠTANJ

KRSTNA UPRIZORITEV NOVEGA DELA ZA HARMONIKO
»POVODNI MOŽ«

AVTOR: VITJA AVSEC

HARMONIKA: BRANKO DOBROVOLJSKI, 8. RAZRED HARMONIKE

GŠ FRAN KORUN KOŽELJSKI VELENJE

MENTORICA: GA. MOJCA VOLAVŠEK

RECITACIJA: G. PAVLE RAVNOHRIB

DOGODKI IN LJUDJE

24 potapljačev za 24. novoletni potop

Na novega leta se je v Velenjsko jezero potopilo 24 slovenskih potapljačev

Na globini 6 metrov pod vodno gladino so nazdravili tudi šoštanjski potapljači

Odprije nove potapljaške sezone vseh slovenskih potapljačev, s katerimi se družijo in sodelujejo tudi potapljači KPD Šoštanj, je bilo že 24. tovrstno »podvodno silvestrovanje«, ki se ga je naključno udeležilo ravno 24 potapljačev, med njimi tudi štirje iz KPD Šoštanj. Kot pred okrog četrto stoletja so novoletno »tauhanje« tudi tokrat pripravili ob Velenjskem jezeru, na zdaj že znameniti plaži vodnih športov. Ob tem so že prvega dne novega leta 2019 preizkusili potapljaško opremo in kot voščilo za srečno potapljaško leto pod vodo nazdravili iz steklenic s penino.

Pred potopom je treba vse pomembno dvakrat preveriti, da ne bi kdo ostal na dnu.

Foto Jože Miklavc

Prvič so odprli zimsko sezono znamenite Velenjske plaže

Večino vina iz šestih steklenic penin so posrebal, če je bilo vmes kaj »bevande«, pa nismo uspeli izvedeti. V zelo ugodnem vremenu in pogojih za potapljanje v tem letnem času se je domačinom (kamor štejemo tudi vrle može in med njimi tudi gasilske potapljače iz Šoštanja ter okolice) pridružila lepa »žabja družina« iz več slovenskih klubov in društev podvodnih športov ter dejavnosti. 1. januarja ob 13. uri so se potapljačem pridružili še mnogi drugi športniki in rekreativci vodnih športov: Modelarski klub Velenje z do več kot meter dolgimi radijsko

vodenimi gliserji (po njih so slavni po vsej Evropi), srfarji in suparji domačega društva, balonarji Balonarskega društva Velenje z dvema balonoma za športno dvigovanje in letenje, jezero je nekajkrat preletel motorni padalec, za pomoč vsem pa so izkoristili tudi jadrnice in čoln na vesla. Vso to pisano družino, ki je potapljačem

Tik pred potopom še zadnji pozdrav številnim gledalcem

Foto Jože Miklavc

in reševalcem iz vode prišla podpret njihovo vseslovensko prvo potapljanje v letu 2019, je pospremila tudi več kot s 150-glava množica, saj je dogodek vsakič zares izjemna atrakcija.

Šport, ki je delo in reševanje življenj iz podvodnega sveta

Organizator potopa, Društvo podvodnih dejavnosti Velenje, ki ga zadnja leta vodi mladi podjetnik, gasilec-potapljač Staš Stozak, je poskrbel za vse potrebno, da se je potop na 6 do 8 m pod vodo pričel organizirano in varno, da so se lahko objeti prijatelji družno fotografirali, potonili za več kot 10 minut in v skaljeni jezerski vodi lokali iz šestih steklenic ter nazdravljali novemu letu in varnemu športnemu potapljanju, podvodnim delom ter reševanju ljudi iz vode. Da je bilo podvodno »srečanje« in druženje ob zaključku najpomembnejša stvar prvega novoletnega dne v letu, ni dvoma, saj se ob spominih na različne vaje, tekmovanja,

JOŽE MIKLAVC

nesreče in reševanja ter izkušnje ti tihi možje pogovarjajo le, ko se rešijo več desetkilogramskih gumijastih potapljaških oblek in uteži. Iz Kluba podvodnih dejavnosti Šoštanj so se potopa udeležili Dani in Rok Urbanc ter Sebastjan

in Mitja Miklavžina. »Je pa lep občutek, ko spet zadiháš sveži luft, obogaten z izpuhi od kolna in elektrarniških izgorevnihi peči, potem ko se vrneš iz mrzle vode in oblečeš v suha in topla oblačila,« nam je dejal še bledordeč v obraz potapljač izpod šoštanjskih elektrarniških stolpov.

Metrski radijsko vodeni modeli čolnov so popestrili čakanje na novoletni potop.

Foto Jože Miklavc

Še zadnji vdih pred potopom

Foto Jože Miklavc

Navdušiti mlade za vodne športe je najpomembnejša šola za mentorje in starše.

Foto Jože Miklavc

Prvi korak je najdaljši, do dna potegne dvojna teža.

Foto Jože Miklavc

Miklavž v Zavodnjah

V sredo, 5. decembra 2018, ob 18. uri je otroke obiskal Miklavž. S seboj je imel strašne parkeljne in nežnega angelčka.

Otroci in njihovi starši so ga pričakali pred Domom krajanov Zavodnje. Tudi letos se je zbralo veliko otrok. Otroci so najprej zapeli pesmico Zima zima bela, nato so z Miklavžem še zmolili Sveti angel in se razveselili drobnih daril. Zahvaljujemo se društvu KUD in krajevni skupnosti Zavodnje za sodelovanje in pripravo sprejema.

Foto Mateja Kavšak

MATEJA KAVŠAK

Sveti trije kralji v Zavodnjah

Vsako leto na predvečer praznika svetih treh kraljev oz. Gospodovega razglašanja nas s pesmijo in blagoslovom ter dobro voljo obiščejo sveti trije kralji.

Na vsako hišo napišejo letnico in začetnico imen treh kraljev – 20+G+M+B+19; tako je bilo tudi letos v Zavodnjah in Šentvidu. Trije kralji po stari šegi s tem obujajo spomin na božični večer. Kralji se zahvaljujejo za vse darove, ki so jih prejeli od krajanov. Del teh darov so namenili tudi misijon-skem središču Slovenije.

Foto Darjo Vučina

MATEJA KAVŠAK

TD Raztok Šentvid osvojil prvo mesto po izboru občinstva

Turistično društvo Raztok Šentvid je na Gradovih kralja Matjaža v Črni na Koroškem zasedlo prvo mesto po izboru občinstva.

Graditeljem Marjanu Piku, Matjažu Volerju, Damijanu Šumahu, Mateji Šojat, Milanu Šojatu, Veri Goltnik in Miru Goltniku iskreno čestitamo!

Foto Arhiv TD Raztok Šentvid

Foto Arhiv TD Raztok Šentvid

Foto Arhiv TD Raztok Šentvid

27. gradovi kralja Matjaža

Gradovi kralja Matjaža so se letos prvič preselili z idilične lokacije Mitneka pod Peco na Matevževe travnike pod stadionom v centru Črne. Vsi, ki ste kdaj obiskali gradnjo sneženih gradov ali katerega od dogodkov v tridnevem programu, se verjetno strinjate, da je bil dostop do prvotnega prizorišča logistično zahteven, tako da je umestitev v prijaznejše okolje tako za graditelje kot za obiskovalce razumljiva.

Prizorišče

Foto Milojka B. komprej

Ostali del programa, od dogodkov za otroke, foto natečaja, izbire Alenčice do prihoda kralja Matjaža, ocenjevanja gradov in vsega, česar smo bili do sedaj vajeni, je ostal. Na dan gradnje 26. januarja 2019 smo jih obiskali na prizorišču,

kjer je mrgolelo zavzetih graditeljev. Z veseljem smo se pomudili pri gradu, ki ga je postavil TD Raztok Šentvid, in se povesečili s taborniki roda Pusti grad iz Šoštanja. Simbol njihovega društva in tudi Šoštanja je med ostalimi sneženimi stvaritvami zavzemal dostojno mesto. Tudi šotor je bil postavljen in v njem si se lahko prijetno ogrel ter tudi kaj pojedel. Čestitke torej organizatorjem za dolgoletno tradicionalno kulturno-etnološko prireditev, kakor je bila zasnovana od vsega začetka. Duh kralja Matjaža je v Koroščih trdno zasidran in ne vem, mogoče je samo mene

MILOJKA B. KOMPREJ

zmotilo, da je bila kulinarčna ponudba (res je bil tudi »restan« krompir in odojek) premalo domača. Hamburgerji, kebab, tortilije in ostale orientalske jedi so dišali po prizorišču in dlani so skandirale ob prijetnih dalmatinskih zvokih Luke Basija. »Korošci so zmeraj za mušter bili,« poje pesem Milana Kamnika, ki bo letos obeležil 45 let delovanja. Mogoče je tudi prepoznavnega ambasadorja koroškega dialekta, ki je bil tudi na prizorišču, kaj zmotilo, a je bil modro tiho.

Rod Pusti grad

Foto Milojka B. komprej

INTERVJU

Povprašali smo Marjano Kotnik ...

Marjana Kotnik je častna članica Kulturno-umetniškega društva Ravne (v nadaljevanju KUD). Sodelovala je v številnih sekcijah društva. Za dramsko sekcijo je napisala nepozabne igre, povezovala je številne prireditve doma in drugod ter napisala veliko veznih tekstov. Vedno je pripravljena sodelovati tako s starejšimi člani KUD Ravne kot tudi z mladimi, ob 35. obletnici društva pa je strnila nekaj odgovorov na naša vprašanja.

Marjana Kotnik je častna članica KUD Ravne.

Foto Arhiv KUD Ravne

V KUD Ravne ste aktivni že mnogo let. Kaj bi rekli, kako se je skozi 35 let delovanja KUD Ravne spreminjal?

Društvo je bilo ustanovljeno in je vedno delovalo zaradi ljudi, domačinov. Člani so se takrat, enako kot danes, trudili biti všeč ljudem, ob tem pa so se na vajah, proslavah in prireditvah tudi sami dobro imeli.

Tudi pred 35 leti smo imeli pevski zbor, bolj kot ne stalno ekipo za dramske uprizoritve, zmeraj pristrčne šolarje naše podružnične šole, svoj čas tudi folklorno skupino, harmonikarje in vedno predsednika, polnega idej in entuziazma.

V stari šoli so bili pogoji za delovanje skromni, prireditve je lahko obiskalo mnogo manj ljudi, kot jih pride danes, ker se enostavno niso imeli kam dati. A nabito polna dvorana in ljudje, tesno nagneteni skupaj, natrpani med podboji – še s hodnika so skušali ujeti dogajanje – to je imelo poseben čar. Bilo je nekako ljudsko, zelo domače, kot če stopiš v staro kmečko hišo, hišo z dušo, kot rečemo. Nič se več ne sveti kot novo, a je kljub temu tako toplo in prijetno. Danes so pogoji boljši, skladno s časom, ki pač spreminja marsikaj. A ljudje se niso veliko spremenili, še vedno radi prisluhnejo zborovskemu petju, recitalu, se nasmejejo ob skeču, zaploskajo otrokom ...

Sodobna tehnika ponuja drugačne možnosti ter pristope in zdi se mi, da je, kot vedno, nekaj ljudi na to,

nekaj na ono stran: starejši še danes potarnajo, da je bilo vzdušje v stari šoli bolj domače, da tega nikoli več ne bo mogoče ponoviti ne občutiti, ker je REKS prevelik. Velika večina pa seveda pričakuje modernejši pristop in svežino, ki jo na prireditvah tudi z veseljem občutimo. Če povzamem, delovanje KUD se je spreminjalo skladno s časom in možnostmi.

V KUD-u Ravne ste sodelovali v številnih sekcijah. Katera Vam je bila najbližje?

Že od otroštva sem zaljubljena v pisano besedo. Ne vem, če sem za šolski spis kdaj dobila kaj slabšega od petice, to mi je ležalo, kot rečemo. Seveda sem v KUD-u najraje sodelovala v dramski sekciji kot pisateljica tekstov. Vedno sem se z lahkoto izrazila skozi tekst, za igralko pa zagotovo nisem bila rojena.

Za dramsko sekcijo vedno spišete zanimive skeče, ki popestrijo naše kulturne prireditve. Od kod črpate ideje za skeče, da so zanimivi za vse generacije?

Kar iz življenja, iz človeške neumnosti, družinskih situacij, naivnosti, pohlepa, pijančevanja, goljufij, prevar in kar je še takih grehov. Napisala sem vsaj 30 skečev in dve preprosti komediji, ki so ju igrali na odru stare šole. Vendar je vse skupaj daleč od kake velike umetnosti, pač preprosto pisarjenje za preprosto občinstvo. Glavna stvar je pa tako ali tako v tem, kako je skeč odigran. Dejstvo je, da tovrstnega gradiva v knjižnicah ni veliko, vsaj ne primerne za male amaterske skupine. Ko smo s skeči gostovali v Šoštanjju, Podgorju pri Slovenj Gradcu in še kje, smo bili res lepo sprejeti.

Povezovali ste številne prireditve – državno proslavo v Osreških pečeh, komemoracijo ob dnevu reformacije, razne družabne prireditve. Kaj menite, kakšna je vloga napovedovalca na prireditvah pri nas v Ravnah? Z veznim tekstom je treba priti v stik z ljudmi, poiskati prave besede, kar ni vedno najlažje.

Pomembna. Napovedovalec naredi prvi vtis in potem z bolj ali manj spretnim besedovanjem vodi nastopajoče in gledalce skozi dogodek. Če napovedovalec ni kos nalogi, če nima vsaj malo karizme in dostojanstva, lahko prireditve kljub dobremu programu izpade slabše. Napovedovalec naj bi

MARKO POTOČNIK

imel tudi primerno barvo glasu. Ne vem, če sem bila dobra napovedovalka in povezovalka, sem pa to vsekakor rada počela. Prireditve sem povezovala sama, a ne zaradi svojega egoizma, pač pa zato, ker je bilo tako v navadi. Zadnja leta se stvari spreminjajo in na TV pogosto vidimo voditeljske pare, ki družno krmarijo skozi zgodbo. Tudi v KUD-u sta Marko in Špela prisrčen tandem, všeč sta mi.

KUD Ravne zadnja leta privablja v svoje vrste veliko mladih, najmlajših. Kako vidite društvo čez nekaj let? Kako si zamišljate njegovo prihodnost? Kaj menite, da se bo spremenilo, kaj bo ostalo isto? Imate kakšno idejo?

Ti mladi bodo zrasti in odrasli, za njimi bodo prišli drugi. Krog življenja pač. Če so že pri desetih letih radi na odru, bodo skoraj gotovo tudi kasneje. Prihodnost društva me sploh ne skrbi. Kaj bi z mojimi idejami? Vsak in vse ima svoj čas ... Gledalci so željni novih obrazov, idej, pristopov, to pa s sabo prinese mlada moč. Mlad človek mora imeti sanje, vizijo, ideale in ideje. Čeprav se včasih zdi, da so najlepše pesmi že napisane, da so se vsi izpeli, mlad človek tega ne sme misliti, mora verjeti, da je boljši od tistih pred njim. Ali vsaj drugačen. Če nima sanj, je v duši prazen in je vse narobe z njim. V prihodnosti se bo marsikaj spremenilo, saj nič ne more v nedogled ostati enako. Ampak se bo na bolje. Vsaj tisti, ki bodo na sceni, morajo verjeti v to.

Kot častna članica KUD-a Ravne nosite veliko zaslug za razvoj kulturne dediščine v Ravnah. Menite, da smo na tem področju dovolj aktivni?

Nimam tako veliko zaslug, kot ves čas omenjaš. Sem pač pritraknila svoj kamenček v mozaik pisane dogajanja na področju kulture v svojem kraju. Vi, sedanji odbor in člani, ste prizadevni in aktivni, kar se sliši tudi izven meja naših Raven. Samo na MPZ pomisli.

V kolikor boste zapisali še kakšno sporočilo, misel, mnenje ob 35. obletnici KUD-a Ravne, ga bomo zelo veseli.

Želim vam obilje dobrih idej, volje in zagnanost še naprej, saj polna dvorana najbolj očitno pričča, da imajo ljudje radi vse, kar razdajate mednje, da se tega veselijo in si želijo.

Marjana Kotnik kot avtorica skečev na prireditvi Smeh ni greh (2015)

Foto Arhiv KUD Ravne

IZ ZGODOVINE

Franc Miha pl. Valenci iz Šoštanja – zdravnik cesarice Marije Terezije?

O temle znamenitem doktorju medicine iz Šoštanja nisem do sedaj še nič slišal – kar naenkrat se je pojavil na internetu ...

Rojen je bil 22. septembra 1728 v Šoštanju v Celjskem okraju. Nosil je naslov resnični sanitetni svetnik njegovega cesarsko-apostolskega veličanstva in referenta pri cesarsko-kraljevi deželni vladi Moravske v Brnu, bil je prvi »Protomedicus« in »Landesphysicus« torej prvi deželni zdravnik. Bil naj bi zdravnik in svetovalec (Médecin et Conseiller) cesarice Marije Terezije. Humanistične razrede naj bi obiskoval v Ljubljani, filozofijo in medicino na Dunaju, kjer je bil v matriki dunajske univerze v letih 1753/54 vpisan kot Valenzi Michael, Styris Schönsteinensis medicus.

Grb pl. Valencijev, povzet po plemiški diplomi: Grbovno polje je deljeno (na zgornjo in spodnjo polovico) in spodaj še sekano (vertikalno deljeno na dva dela). V prvem polju je srebrna lentla (diagonalen pas) s črnimi znamenji Saturna drugim pod drugim. V drugem, rdečem polju vihti meč zlati lev. V spodnjem polju je pokrajina s polji in vodotokom, z utrjeno gradnjo z visokima stavbama s stolpoma, osvetljena z zlatim soncem v desnem gornjem kotu. Šlemni okras: 3 pavja peresa – rdeče, srebrno in modro.

ROK POLES

Doktorsko razpravo je napisal o razjedah (Dissertatio Inauguralis Medica De Ulceribus). Po izbruhu sedemletne vojne s Prusijo so ga leta 1757 nastavili kot štabnega zdravnika delujoče armade. Po koncu vojne leta 1763 so ga želeli nastaviti kot štabnega zdravnika na meji v Varaždinu in Banatu, a je zaradi družinskih obveznosti mesto odklonil. Odpotoval je na Kranjsko in – najbrž v Ljubljani – začel z zdravniško prakso. Leta 1766 je bil nastavljen v Brnu in 1773 razglašen za prvega zdravnika, sanitetnega svetnika in referenta v sanitetnih zadevah moravsko-šlezjskega deželnega gubernija.

Za vsestranske zasluge mu je bilo 14. januarja leta 1778 podeljeno dedno plemstvo z naslovom plemeniti. Leta 1805, star že 77 let, se je upokojil – bil je najstarejši zdravnik na Moravskem. Umrli je v Brnu na Češkem v župniji sv. Jakoba, star 84 let. Poznan je bil po svojih strokovnih razpravah, npr. tejele o psihiatriji z jednatim naslovom »Completum et Methodo Botanica Propositum Systema Morborum, Secundum Nosologiam summi Pathologi, Boiesier de Sauvages« na 683 straneh, tiskal se je tudi njegov »Pouk za babice«. Zajet je bil v pregledne znamenitih ljudi, mdr. v „Učena Nemčija ali leksikon sedaj živečih nemških pisateljev“ in v „Biografije spomina vrednih Štajercev“ v Štajerskem časopisu (1842).

440 Sterberegister.							
Zeit des Absterbens	Hausnummer, und Ort.	Namen des Gestorbenen.	Religion.	Geschlecht.	Stand.	Krankheit, und Todesart.	Hat versehen
1812							
1812		Mr. Valencij					
		1/3 Johann Valencij Sohn des Königl. und k. k. Hofrathes Herrn Johann Michael Protomedicus in Miesau, und Vize- Gubernator in Miesau.					

Zabeležka o smrti Mihe pl. Valencija v Knjigi umrlih v Moravskem deželnem arhivu v Brnu

IZ NAŠIH KRAJEV

Mozirski gaj je rožni vrt tudi nam sosedom v veselje

Z več kot milijonom diodnih lučic v 41. leto Mozirski gaj onkraj Gneča in iz sosednje, mejne občine, kjer je meja le katastrska stvar, je v letu 2018 obeležil 40 let od časa, ko so ga nekateri vrli Mozirjani, še posebej mozirski vrtnar Jože Skornšek s prepoznavnim vzdevkom »Vrtnar«, ustvarili iz občinske gmajne, ki je nekaterim služila kot naravno odlagališče bioloških, a tudi drugih odpadkov. Ob desnem bregu Savinje se je nekaj tisoč m² velika zamočvirjena parcela ob entuziastih in strokovnem svetovanju inž. Mihe Ogorevca z leti spreminjala v pravi naravni raj za ptice, a že kmalu prepoznavni park cvetja.

Simonom Ogrizkom, vrhunskim floristom in vodjem sekcije vrtnarjev pri OZS, z različnimi novimi dejavnostmi, ki sodijo v zeleni raj, in več različnimi razstavami cvetja, hortikulture, buč

JOŽE MIKLAVC

dejal (povzeto), da ga nekatere pripombe in ocene o nekoliko kičasti dekoraciji niti malo ne

Praznično osvetljeni dreved Evropske unije

Foto Jože Miklavc

Mostiček novoletnih želja

Foto Jože Miklavc

Sprva Savinjski gaj je nekaj deset let pozneje dobil bolj lokalno ime Mozirski gaj, saj se je tako bolje in v interesu nove, manjše občine Mozirje tudi marketinško bolje slišalo. O parku cvetja, ki je vse bolj znan tudi v srednjeevropskem floristično-turističnem svetu smo v Listu že poročali, a tokrat ne moremo mimo odmevne razstave, ki je bila zaključni spektakel in obeležje 40-letnice bolj ali manj uspešnega delovanja in poslanstva. Ekološko hortikulturno društvo, na čelu katerega je iznajdljiv, predvsem pa deloven in kredibilen upravni odbor, ki ga vodi predsednik Darko Bele, in nekateri družinski člani iz gnezda Skornšek, se predano ukvarja z vzdrževanjem in posodabljanjem parka, ki ga letno obiše več tisoč turistov in domačinov Saša regije. Iz leta v leto iščejo nove načine v sodelovanju s slovenskimi vrtnarji in

velikank, dosajevanje različnih avtohtonih dendroloških posebnosti idr. aktivnostmi. Mozirski gaj so večkrat prizadele tudi poplave Savinje, a so vrli in predani entuziasti vedno znova našli moči in vzpostavili novo ravnovesje v življenju parka. Še posebej pa so bili uspešni v tem, jubilejnem letu, ko so tretjič odprli vrata gaja tudi v veselem decembru in vse do 6. januarja, ko je na ogled privabljal več kot milijon LED barvitih lučic v obliki različnih aranžmajev, povezanih z etnografskimi objekti in naravo. V decembru in januarju 2019 se je v Mozirje valila množica obiskovalcev, ki so v času od 16. do 21. ure doživeli glasbeno pospremljeno Božično bajko, »uvoženo« iz sosednje Hrvaške. Obisk je bil tako neverjeten, da ga tudi šegava opazka predsednika države Boruta Pahorja ob otvoritvi 1. decembra ni niti malo zasenčila. Pahor je

motijo, saj je stvar okusa posameznika, kako vrednoti kakšno stvar. Da so jo Slovenci in gostje iz tujine vrednotili kot izjemno predstavo in doživetje, pove podatek o obisku v dobrem mesecu dni, ko si je instalacije »lučke« ogledalo kar 35 tisoč obiskovalcev, kar je navsezadnje že lep gospodarsko pomemben dogodek za kraj in park, ki napoveduje za prihodnje leto povečanje okrasja na 1,5 milijona lučk in nekatere novosti. Rekord dneva (ob dnevu samostojnosti in enotnosti 26. decembra), kar 4000 obiskovalcev, pa potrjuje, da smo Slovenci »mahnjeni« na lepoto po našem okusu, pomembno pa je tudi sporočilo blagovne znamke »Mozirski gaj«, ki so ga ustvarili iz kopriv in pepela mnogi prostovoljci, ljubitelji narave in cvetja ter ekipa ob razumevanju občinskega vodstva, ki verjame, da je prihodnost naše dežele v unikatnem, butičnem turizmu v navezavi z gospodarstvom in turističnimi tokovi v Evropi in širše. Korajžno v 41. leto, Mozirski gaj, sosedje, se srečamo spet ob razcvetu sto tisoč in več tulipanov ter spomladanskega cvetja koncem letošnjega aprila.

Valentinova kapelica v praznični podobi

Foto Jože Miklavc

23. blagoslov živali v Šentilju pri Velenju

Konje so privedli iz vse Šaleške doline, tudi iz Šoštanja, Gaberk, Plešivca in Škal.

Običaj blagoslova živali sega daleč nazaj v našo mlado zgodovino, precej ga je zavrla druga svetovna vojna, po njej pa režim, ki je v veliki meri zaničeval vse, kar je dišalo po cerkvi, veri in drugačni od partijske miselnosti.

Pravi konjski raj v Šentilju je nekaj več kot le blažev žegen.

Foto Jože Miklavc

No, na srečo vse le ni bila samo takšna drža, nekateri so morali počakati desetletja, da so lahko ob prebujeni narodni zavesti in ustanovitvi lastne države ter znotraj nje obudili nekatere lepe običaje, ki jih vsaj starejši ljudje in prebivalstvo na vasi niso nikoli dokončno pozabili, tudi zatreti jih ni bilo mogoče. A to že četrto stoletje ni več vprašanje, saj politična razhajanja so bila in bodo, je pa pomembno, da se ohranjajo lepe stvari, ki povezujejo podeželje in vse bolj spet mesto in vasi. Tako je bilo in še bo v vsej Šaleški dolini, ki je živela ter vmes tudi živetarila

konj drugi človekov prijatelj, če je prvi in najboljši pes. Zato ni nepomembno, da se kultura sobivanja živali in ljudi na splošno ter v primeru vzgoje konj dviguje ob delovanju konjeniških klubov, konjerejskih društev in kulture posameznikov, ki se zavedajo, da je lahko druženje s konji tudi izjemno zdrava rekreacija, kot hipoterapija celo pomemben zdravstveni učinek za rehabilitacijo po težkih obolenjih ljudi (npr. avtizem, multipla skleroza, cerebralna paraliza, Downov sindrom idr.). Ob vsem zapisanem in tudi ob zadnjem (o čemer bi morali spregovoriti

Peter Praprotnik in prijatelji prijezdijo s konji s Paškega Kozjaka.

Foto Jože Miklavc

JOŽE MIKLAVC

še pogosteje strokovnjaki, medicina in strokovnjaki za konje) je vsakršna dejavnost, povezana s konjem, ki mu vrača zgodovinsko in biološko vlogo v vseh obdobjih sobivanja s človekom, dogodek, ki se zdi od daleč le kot še ena oblika podeželske folklore, daleč večjega pomena za vso družbo. Zato je množično prirejanje srečanj lastnikov in ljubiteljev konj ter nega in kultura do teh plemenitih živali velikega pomena. Takšna so tudi žeganja, ki jih v sodelovanju s predstavniki duhovščine in RK cerkve običajno prirejajo konjeniška društva, krajevne skupnosti, celo turistična in druga društva na slovenskem podeželju. Dve od njih nam najbližje se dogajata v Šentilju pri Velenju in v Šmartnem ob Paki, vsakega 26. decembra, kar se v zadnjem desetletju sklada z državnim praznikom samostojnosti in enotnosti Slovenije. Ponekod bolj, drugje manj povezano, a se vse pogosteje.

Da je kdo zabit kot konj, ne drži, največkrat je bolj.

Foto Jože Miklavc

Tako se je na štefanovo v Arnačah (Šentilj v Šaleški dolini) zbrala množica ljubiteljev konj na tradicionalni že 23. blagoslov, združen z obeležjem dneva samostojnosti in enotnosti. Ob tem je tamkajšnje kulturno društvo pripravilo program, domači župnik Andrej Mazej pa je v cerkvi sv. Ilije (sv. Egidija – sv. Tilna) opravil sveto mašo ob dvojnem prazniku. Negovane kopitarje so pripeljali iz Andraža, izpod Gore Oljke, Šentilja, iz okolice Ponikve, Črnove, Vinske Gore in Paškega Kozjaka, iz Škal, Plešivca, Gaberk in Šoštanja ter Lokovice. Na tej prireditvi sta domala dve desetletji aktivno sodelovala tudi dva Šoštanjčana

Župnik Andrej Mazej je blagoslovil živali.

Foto Jože Miklavc

Lepota v belem in črnem na blagoslovu v Arnačah

Foto Jože Miklavc

Konj in gospodar sta si menda v marsičem podobna.

Foto Jože Miklavc

– Valentin Heindl s svojimi izvirnimi spominki iz lesa in Toni Rehar, vsestranski karizmatični TV-reporter, brez katerih se zdi prireditve v tem času nekaj manj žlahtna. Na slovesnosti na prostem v središču vasi Arnače so tako nadaljevali tradicijo, ki jo je prvi vpeljal rejec in lastnik konjev Mirko Vranjek iz Laz ter je bil 15 let na čelu organizacijskega odbora in glavni motor dogajanja. Zadnjih nekaj let pa srečanja prireja Kulturno prosvetno društvo Franc Šreiner Šentilj v sodelovanju s KS Šentilj, MO Velenje in društvi ter konjeniški klubi iz Šaleške doline in širše. Na dogodku

so kulturni del programa izvedle mlade pevke vokalne skupine Cvetke. Zadovoljna z udeležbo je bila predsednica KPD Poldka Čas, ki si prizadeva ohranяти tradicijo blagoslavljanja konj z dobro udeležbo in prijetnim prazničnim vzdušjem. Župnik Mazej je po maši ob sprevedu konjskih vpreg in konjev s svojimi vodniki vse nagovoril o pomenu tega obreda in navezal na praznik suverenosti. O tem je spregovoril podrobneje tudi predstavnik MO Velenje Peter Dermol in zaželel ljudem, da ta pomemben mejnik ohranja kot enega največjih dogodkov v zgodovini

slovenske samobitnosti. Župnik Andrej Mazej je nato opravil skupinski blagoslov živali, kasneje pa je vsakega konja, ki so ga lastniki privedli okrog cerkve, pred podružnično šolo poškopril z blagoslovljeno vodo. »Žegen« je prejelo vseh 50 konj, ki so bili za to slovesnost še posebej blešččeče opravljeni, skupaj z njihovimi vodniki. Po opravljenem blagoslovu so se konjeniki še zadržali na krmljenju konjev in običajni pogostitvi, obiskovalci pa so se posvetili druženju ob stojnicah ter se ob lepem vremenu grelji s čajem in zakuhanim vinom.

Da kdo več?

V Skornem je bilo spet lepo. Maša v cerkvi na god sv. Antona puščavnika 17. januarja, katerega zavetnica stoji v tem lepem kraju, je iz leta v

leto lepše obiskana. Veliko jih zaradi oddaljenosti pride za avtomobili, tudi zaradi tega, ker je težko ujeti termin ob 15.30. Veliko pa jih pride peš. Domačinov in drugih od tod in drugod.

Nekaj jih pride zaradi obreda, veliko pa tudi zaradi priljubljenega dogodka, ki sledi po maši.

MILOJKA B. KOMPREJ

Licitacija krač, kakor se temu reče, nekaj časa ni bila aktualna, od časa samostojne Slovenije naprej pa je zelo priljubljena. Obiskovalci so že navajeni, da počakajo po maši pod veliko lipo, ki stoji ob župnišču. Veselijo se dobrot, ki so jih lahko slutili že med mašo, v vrečkah, takšnih in drugačnih, so bile postavljene pred oltarjem. Blagoslov je opravil msgr. Jože Pribožič, ki se tudi rad udeleži licitacije in prisluhne bolj ali manj smešnim domisljam ob tem.

Tokrat je licitiral Edi Trap, eden izmed ključarjev, ki skrbijo za to cerkev. Tudi zato je bilo njegovo licitiranje dokaj goreče, saj se ve, da gre izkupiček v cerkvene namene. In tudi zato domačini radi prispevajo dobrote, saj jim cerkev sv. Antona pomeni simbol kraja. Je pa res, da ni preveč navijal cene; tako se je dalo dobiti lep kos suhega mesa za 15 do 20 evrov, kakšen manjši pa tudi za manj.

Ja, res je lepo pri sv. Antonu. Tako, kot bi moralo biti v takih krajih, domače in toplo, kljub januarskim temperaturam. Pa tudi pogrel si se lahko. Dlan ob čaju, kaj drugega pa tudi spodaj v kleti. Kakšen je bil izkupiček krač, nismo preverjali, gotovo se bo spremenil v kaj koristnega, kako dobre so domače dobrote, od krač do jezika in še česa drugega, pa bodo morda povedali tisti, ki so jih kupili.

Foto Milojka B. Komprij

KRIŽ ČEZ SLOVENIJO

Kako so gradili cerkev sv. Trojice in kako visok je Maistrov stolp

Sama ravnina. To mi je, priznam, po volji. Bili so časi, ko sem zavzeto in hrepeneče zrla po ledenih vrhovih gora in preizkušala samo sebe in svoj strah pred višino v kakšni skalni razpoki. Ko sem otovorjena z vsem, česar nisem nikoli rabila, in brez tistega, kar bi res rabila, premagovala strmine in se pehala v meglo in mraz ali se topila na soncu pod prijetnimi 40 stopnjami v senci.

Človek sčasoma odraste. Mora. in zato je ta čas samopotrjevanja zagotovo mimo. Če nimam nobenega užitka ob tem, da mi rit visi nad prepadom, medtem ko mi potna in drhteča roka drsi po »zajli«, s konico čevlja, na 0,5 cm pa sem oprta na klin, mi bo oproščeno, če imam raje zmereno višino ranga Gora Oljka. Včasih tudi Peca in Okrešelj, v dobrih dneh.

Tukaj pa sama ravnina. Rahli griči sicer, ampak tako čudovito posejani, da vidiš iz enega na drugega in še dolino za njim. Pa spet nov grič, z gručastim naseljem hiš, z dodatkom cerkvice, teh je res neverjetno veliko. Taka je pokrajina tam od Maribora dalje, proti Lenartu in Sv. Trojici, v prelepih Slovenskih Goricah in tam okoli sem plazila v minulih praznikih.

Občina Lenart je približno tako velika kot Šoštanj, z nekaj manj prebivalcev in nekaj manj kilometrov in nekaj manj gospodinjstev. Česa je več, ne bom na tem mestu, a ne morem, da ne bi

omenila upravne enote, sodišča, že prej omenjene čudovite narave in društva, kar 94 jih imajo. Mesto Lenart je stara naselbina, že v zgodnjem 14. stoletju je bila trg, iz tistih časov je ohranjen rotovž – mestna hiša, če še kdo misli tako kot jaz, da pomeni rotovž most, in špital, ki je bil zgrajen še prej kot rotovž, oba pa v 17. stoletju. Zanimivo, da je dobil status mesta šele leta 1989. Še nagradno vprašanje. Ali veste, kje je rojen Franc Kramberger, upokojeni metropolit, in kje je kot sodnik služboval Leon Štukelj? Če je vaš odgovor Lenart, potem lahko berete naprej. Kako je z gostinsko ponudbo v Lenartu, nisem preverila, sem pa poleti jedla v Štajerski hiši kulinarike, ki je blizu Lenarta in je bilo dobro.

MILOJKA B. KOMPREJ

Kot rečeno, sem tokrat Lenart preskočila, ker sem računala, da se bom na Zavrhu pri Maistrovem stolpu zadržala nekoliko dlje. Ker opravljam te svoje izlete, v katere po navadi pritegnem še moža, nenačrtovano, s prstom po zemljevidu in kjer se ustavi, tja grem, sem se pripeljala do cilja dokaj nepoučena. Tudi od tod nisem odšla nič bolj razsvetljena, razen čudovitega, zares čudovitega razgleda na Boč, Donačko goro, Pohorje in vrhove Hrvaške. Stolp stoji tam od leta 1963, lesenega, 25 m visokega, izdelanega po načrtih generalovega sina Boruta Maistra, je leta 1983 zamenjal 17 m

Foto Milojka B. Komprej

Foto Milojka B. Komprej

Foto Milojka B. Komprej

Foto Milojka B. Komprij

Foto Milojka B. Komprij

visok kovinski. Aha, malo prehitavam, ampak prepričana sem, da vsi vemo, kdo je bil Rudolf Maister, pesnik, intelektualec in general, ki je umrl leta 1934, med prisilno upokojitvijo pa je obiskoval kraj Zavrč in Stupičevo vilo, v kateri je sedaj spominska soba.

Skratka stolp sva srečno osvojila, spominska soba pa je bila zaprta, brez dodatnih informacij, kdaj in kako bi si je bilo mogoče ogledati. Samo črke Maister po Maistru, ki krasijo fasado desno od vhodnih vrat, so pričevalke vsebine, sicer lepe, z evropskimi sredstvi urejene zgradbe. Sem pa ob obisku stolpa dobila idejo, kako bi bila lahko označena cesta v moj domači Penk. Ker sva z Maistrom opravila zelo hitro, sva jo mahnila še proti cerkvi sv. Trojice, ki stoji v istoimenski občini, kakšnih pet kilometrov stran. Aja, v spodnji Volčini sva spila kavo v Vinski trti, gostilni na lepi lokaciji v trgu, blizu cerkve sv. Rupreta. Žal nisem poskusila njihovih dobrot, a je bilo obetajoče duhati.

Sv. Trojica me je pozdravila, kot me na neki način pozdravi vedno, ko se tam ustavim. Kot da ne sodi na tisti hrib, v tako majhen kraj, mogočena in prelepa, stisnjena med hiše in hišice. Pa tudi zares ni bilo v načrtu, da se davnega 17.

stoletja postavi na Porčki vrh, ampak bi morala stati v dolini, kjer je sedaj akumulacijsko jezero. Baje so se na hribu prikazovale tri lučke in tudi voli, ki so vozili gradbeni material, so rinili v hrib namesto v dolino. In so ljudje prisluhnili sporočilu ter cerkev postavili na hrib. Iz prvotne kapelice, posvečene sv. Duhu, je zrasla mogočna cerkev sv. Trojice s samostanom. Na gradnjo in vse spremembe so vplivali različni mogočni možje in institucije, enostavno je preveč opisovanja, kdaj je dobila vse tri zvonike, kako je nastalo deset stranskih oltarjev in kdaj je bil zidan samostan. Veliko let so župnijo upravljali avguštinci, sedaj pa jo franciškani. Če še kdo ni poromal k sv. Trojici, res priporočam, tudi zaradi ogleda Loretske kapele s črno Marijo. K sv. Trojici je v boljših časih, tam v 19. stoletju, poromalo tudi do sto tisoč vernikov letno. Pojma nimam, kako je to izgledalo v tako majhnem kraju! Kdor je že obiskal ta mistični kraj, se je verjetno podal tudi po kamnitih stopnicah do jezera, blizu izhodišča stopnic je brunarica, iz nje pa se je to nedeljo razlegala »avtohtona« glasba naših južnih sosedov.

Tokrat mi ni bilo žal, da si nisem ogledala samostanske knjižnice, čeprav jo je nujno videti. Pot

naju je, še preden sva vstopila na samostansko dvorišče, povabila navzdol v kletne prostore. Kažipot za razstavo jaslic so zgovorno dopolnjevale jaslice, postavljene na pobočju pod obzidjem. Čudovite lesene skulpture v naravni velikosti. Kaj naj rečem, napasla sem si oči in tudi potolažila želodec, ki mi je očital že od obiska Vinske trte dalje. Čudovita samostanska klet iz rdeče opeke, z velikimi oboki, v dolžini kakšnih petdesetih metrov, v vseh prostorih pa jaslice. Iz različnih krajev, iz različnih materialov, bolj ali manj velike, bolj ali manj izvirne, domiselne, unikatne. Vodič iz društva, ki je bilo tisto nedeljo (sp. in zg. Verjane) določeno za dežurstvo, nama je prijazno pomagal skozi klet in opozoril tudi na vodnjak, v katerega simbolično potapljuje vino. Kakšna škoda, kajne? No, saj ga ob priliki ceremonialno dvignejo. In tudi v najbolj oddaljen kot kleti naju je peljal, kjer so organizatorji stregli čaj, zakuhano vino, potico, gibnico, kruhke, drobno pecivo ... In to brezplačno. Jasno, da nisem mogla zavrniti gostoljubja, kako pa bi zgledalo, če ne bi probala vseh dobrot! Še tako si očitam, da sem kakšno izpustila! O razstavi še toliko. Tudi na predbožični večer je odprta do polnoči in tako je že osem let zapored, od 23. decembra do 2. januarja. Posebnost so jaslice, ki prikazujejo trojiško okolje, postavijo pa jih okoliški kraji in društva. Ob jaslicah je vsako leto bogat program, postavljene so (hvala Googlu) v Protokolarnem razstavnem centru sv. Martin, to je prej omenjena samostanska klet, res odlično urejena. Toliko o tem, če boste iskali naslednje leto, še prej pa bo v istem prostoru razstava pirhov, ve se, da tam okoli velike noči. Zelo priporočam, gotovo bo lepa razstava, da ne govorim o gostoljubju domačinov. Srčni. Ker sva šla do Lenarta po avtocesti, sva se nazaj grede odločila za stranske poti. Da bova še malo videla okolico in verjetno prišla hitreje. Krasni kraji, spominjam pa se samo nemškega bunkerja ob cesti v gozdu, sp. Dupleka, o katerem sem veliko slišala pa ne vedela, kje stoji, in na splošno lepe pokrajine in slabših cest, ki so naju pri Hočah vseeno povabile na avtocesto. Za vsak slučaj, ker moški ne vprašajo za pot, jaz pa sem imela prazno baterijo.

Foto Milojka B. Komprij

ŠOLA IN VRTEC

Humanitarna akcija

»Vse izhaja iz pravic drugih in moje neizmerne dolžnosti, da jih spoštujem.«

Emmanuel Levinas

V času lažnih novic, propagiranja sovražnega govora kot vrline, dvignjenih obrvi ob omenjanju poštenosti in pravičnosti, medijskih reprezentacijah nasilja na nekaterih šolah ... je vzdušje na Gimnaziji Velenje drugačno.

Več kot dva tedna smo skrbno zbirali osnovne življenjske potrebščine za sirski družini, nastanjeni v našem mestu. In veste kaj? Zbrali smo kar devetnajst škatel, jih napolnili s stvarmi, ki so za nas samoumevne. Zgovorno je tudi dejstvo, da

smo sodelovali dijakinje, dijaki, starši in profesorji. Ni lahko biti tujec v hiši domačinov. A hiša domačinov je lahko pusta in prazna, lahko pa je tudi polna toplote in pozitivne energije. Odločili smo se pomagati, da bo prevladala druga verzija. Šola ni samo prenašalka znanja, je tudi prenašalka vrednot in družbenih norm. Profesorji nismo ponosni samo na dosežke naših dijakinj in dijakov na različnih tekmovanjih. Ponosni smo vsakič, ko s svojim vedenjem kažejo, da imajo socialni čut, da želijo živeti v družbi, ki je boljša od trenutne, organizirana bolj po meri človeka.

Izjavi dijakinje in dijaka

Sama si nikakor ne morem predstavljati, kako težko je, če moraš zaradi svoje varnosti, svoje želje po preživetju zbežati iz svoje države, zapustiti svoje prijatelje, del družine in si poiskati pribežališče v tujih državah, kjer so ljudje tako ozkomiselni, da te ne sprejmejo. Sama vem, da bi si želela, da mi

SANDRA DOSTAL

kdo priskoči na pomoč. Zato je naša naloga, da jim vsaj poskusimo pomagati, da si bodo lahko ustvarili novo življenje in bolj varen dom. Od nas pa je potrebno zelo malo, saj lahko stvari, ki so za nas samoumevne (kot so npr. rokavice, brisače, zobna pasta ...), nekomu drugemu pomenijo ogromno. Skupaj lahko ustvarimo boljši jutri za vse.

Tina, 18 let

Stvari in dobrote, ki se nam zdijo vsakdanje in samoumevne, so z vidika socialno ogroženih in beguncev, ki nimajo niti strehe nad glavo, prestiž. Zaradi jezikovnih ovir jim že prehod meje predstavlja problem. Tako se mi zdi prav in človeško, da pomagamo, če le lahko, da jim vsaj malo olajšamo zadeve. Konec koncev, v slogi je moč.

Domen, 18 let

Foto Sandra Dostal

Foto Sandra Dostal

Praznični december v Vrtcu Šoštanj

Decembrskih dni se veselimo vsi, odrasli in še posebej otroci, ki so polni pričakovanj. Za marsikoga je to najlepši in najbolj čaroben mesec v letu. Tudi Vrtec Šoštanj smo okrasili in si pričarali praznično vzdušje. Skupaj z otroki smo izdelovali okraske za novoletno jelko, ki smo jo nato tudi okrasili.

Strokovne delavke smo otrokom želele ustvariti posebna doživetja, čarobnost in prijetno vzdušje.

KLAVDIJA SIVEC

Foto Arhiv Vrtca Šoštanj

V vrtec smo povabili različne goste, ki so nam popestrili dopoldneve. V oddelkih so potekale sproščene dejavnosti. Vsakodnevno smo se z otroki iz nadstropja po zajtrku zbrali v večnamenskem prostoru, kjer smo poslušali pravljice in ob spremljavi kitare peli pesmi o zimi in dedku Mrazu.

Odšli smo na obisk v Vilo Mayer, kjer smo si na podstrešju ogledali kamišibaj predstavo kamišibajkarke Vanje Kretič. V torek, 11., in sredo, 12. decembra, nas je obiskal dedek Mraz. Najprej smo si ogledali lutkovno predstavo, nato pa smo privabili dedka Mraza med nas s pesmijo o njem in zimi. Spoznali smo operno petje v izvedbi g. Rožleta Javornika. Na klavirju ga je spremljala ga. Tina Čas. Za konec nam je zaigral še nekaj pesmi na diatonično harmoniko, mi pa smo ga spremljali s petjem in zraven zaplesali. Prisluhnilni smo tudi instrumentalnim skladbam v

Foto Arhiv Vrtca Šoštanj

Foto Arhiv Vrtca Šoštanj

izvedbi profesorjev šoštanjskega oddelka Glasbene šole Fran Korun Koželjski Velenje. Ogledali smo si gledališko predstavo Kako sta Bibi in Gusti sipala srečo, ki so jo pripravile strokovne delavke. Obiskal nas je otroški pevski zbor Osnovne šole Karla Destovnika - Kajuha in nam zapel nekaj otroških pesmi. Deklice iz Plesne

skupine Allegro pod vodstvom Svitlane Kiyaschenko so pripravile čudovit baletni nastop. Prisluhnilni smo tudi Marcelu Medvedu, ki nam je zaigral nekaj skladb na trobento. Zadnji dan pred prazniki smo si priredili zabavo, na kateri smo plesali, peli in se družili s prijatelji iz sosednjih skupin.

Foto Arhiv Vrtca Šoštanj

Igrače malo drugače

LEA KUZMAN

Otroci imajo običajno dandanes za igro na voljo različne igrače in materiale, a za popestritev igre so zelo uporabni materiali iz vsakdanjega življenja – nestrukturirani materiali. V mislih imam škatle, tulce, blago, PVC embalažo in podobno ...

Otrok z uporabo teh materialov razvija matematične predstave, ko razvršča predmete v škatle in se mora orientirati v prostoru, medtem ko prenaša predmete po igralnici. Preko igre se seznanja s pojmi, kot so velikost in oblika. Igra z nestrukturiranim materialom otroku omogoča, da razvija svojo ustvarjalnost, saj predmeti postanejo različne stvari. Škatla je lahko le škatla, lahko pa postane postelja za dojenčka ali avto ... In zaradi vsega tega se otroci v vrtcu z nestrukturiranim materialom pogosto igrajo.

Foto Arhiv Vrtca Šoštanj

CERKEV

Bogoslužna oznanila

SV. MAŠE NA SVEČNICO, V SOBOTO, 2. FEBRUARJA 2019

Šoštanjska župnijska cerkev ob 8.30
Šoštanjska mestna cerkev ob 18.00
Bele Vode ob 8.30
Zavodnje ob 10.00
Pri vseh sv. mašah bo blagoslov sveč.

SV. MAŠE NA 4. NEDELJO MED LETOM, 3. FEBRUARJA 2019

Šoštanjska župnijska cerkev ob 7.00 in 8.30
Šoštanjska mestna cerkev ob 11.15 in 18.00
Bele Vode ob 8.30
Zavodnje ob 10.00
Gaberke ob 10.00
Pri vseh sv. mašah bo blagoslov sv. Blaža.

SV. MAŠE NA 5. NEDELJO MED LETOM, 10. FEBRUARJA 2019

Šoštanjska župnijska cerkev ob 7.00 in 8.30
Šoštanjska mestna cerkev ob 11.15 in 18.00
Bele Vode ob 8.30
Zavodnje ob 10.00
Topolšica ob 10.00

SVETOVNI DAN BOLNIKOV

bo na praznik Lurške Matere Božje
11. februarja.

NA PRAZNIK SV. VALENTINA, MUČENCA, 14. FEBRUARJA

bo sv. maša tudi v Zavodnju, in sicer ob 10.00.

SV. MAŠE NA 6. NEDELJO MED LETOM, 17. FEBRUARJA 2019

Šoštanjska župnijska cerkev ob 7.00, 8.30 in 15.00 (Vera in Luč)
Šoštanjska mestna cerkev ob 11.15 (družinska) in 18.00
Bele Vode ob 8.30
Zavodnje ob 10.00
Gaberke ob 10.00

SV. MAŠE NA 7. NEDELJO MED LETOM, 24. FEBRUARJA 2019

Šoštanjska župnijska cerkev ob 7.00 in 8.30 (skupni krst)
Šoštanjska mestna cerkev ob 11.15 in 18.00
Bele Vode ob 8.30
Zavodnje ob 10.00
Topolšica ob 10.00

SV. MAŠE NA 8. NEDELJO MED LETOM, 3. MARCA 2019

Šoštanjska župnijska cerkev ob 7.00 in 8.30
Šoštanjska mestna cerkev ob 11.15 in 18.00
Bele Vode ob 8.30
Zavodnje ob 10.00
Gaberke ob 10.00

TEČAJ PRIPRAVE NA ZAKON

bo v Mihaelovem domu v soboto, 23. februarja in 2. marca, ob 15.00.

SV. MAŠE V DOMU ZIMZELEN

12. in 26. februarja ob 19.00

Kje si, Fičko?

Oh, kako hitro pozabiš na naporno parkiranje, kadar razmišljaš o hrani ali imaš nujne opravke.

Danes ima avtomobilska industrija višjo rodnost od človeške populacije.

Javni prevoz je urejen le za določeno skupino ljudi, zato si takšen izlet v službo in iz nje lahko privoščiš le malokdo. Tako nas je velika večina neizletnikov primorana kupiti jeklenege konjička.

Vsak dan smo časovno tempirani. Dnevno premikanje po opravkih pa je povezano s čudovito urejenimi parkirnimi mesti in prekrasnimi parkirnimi hišami. **NAJBOLJŠA REŠITEV, DA PREŽIVIŠ DAN BREZ STRESA, JE ZAGOTOVO SMEH.** Če se vsaj enkrat na dan ne nasmeeš prigradam okoli infrastrukture, boš kmalu izgledal kot gnil tropski sadež z malo nižjo ceno. Na žalost pa ni vse v lepoti. Zabava se začne, ko mi končno uspe parkirati avto. Najprej vdih, izdih, psihična priprava na umetniško uprizoritev plazenja iz svojega nujnega prevoznega sredstva.

Previdno odprem vrata (da ne poškodujem sosednjega). Iz njega iztegnem levo nogo, na sedežu naredim rahel zasuk v levo, nato iz avtomobila pomolim levo roko, izvedem klasičen nagib zgornjega dela telesa naprej. Sledi počasen dvig celega telesa z obveznim

SABINA POTOČNIK – ŠPELA

vlekem trebuha navznoter, nato izvlečem še desno nogo in naredim par plesnih korakov v levo tako, da obvezno z zadnjico obrišem vsaj nekaj pločevine. Iztegnem desno roko in zaprem vrata. Zasuk med dvema avtomobiloma je nemogoč, zato se spravim na prostost s trebuhom, povlečenim ob hrbtenico, in počistim še preostanek pločevine.

Ob takšnih zabavnih situacijah se vprašam: **ALI LAHKO IMAM KAKŠEN KILOGRAM VEČ?** NE! Odvečni kilogrami lahko ogrozijo državni proračun.

Parkirni prostori so ozki z namenom in ne zaradi potrebe po spremembi zakonodaje. Tako me navdaja misel, da Ministrstvo za infrastrukturo

Hudomušnica

in Ministrstvo za zdravje odlično sodelujeta že vrsto let.

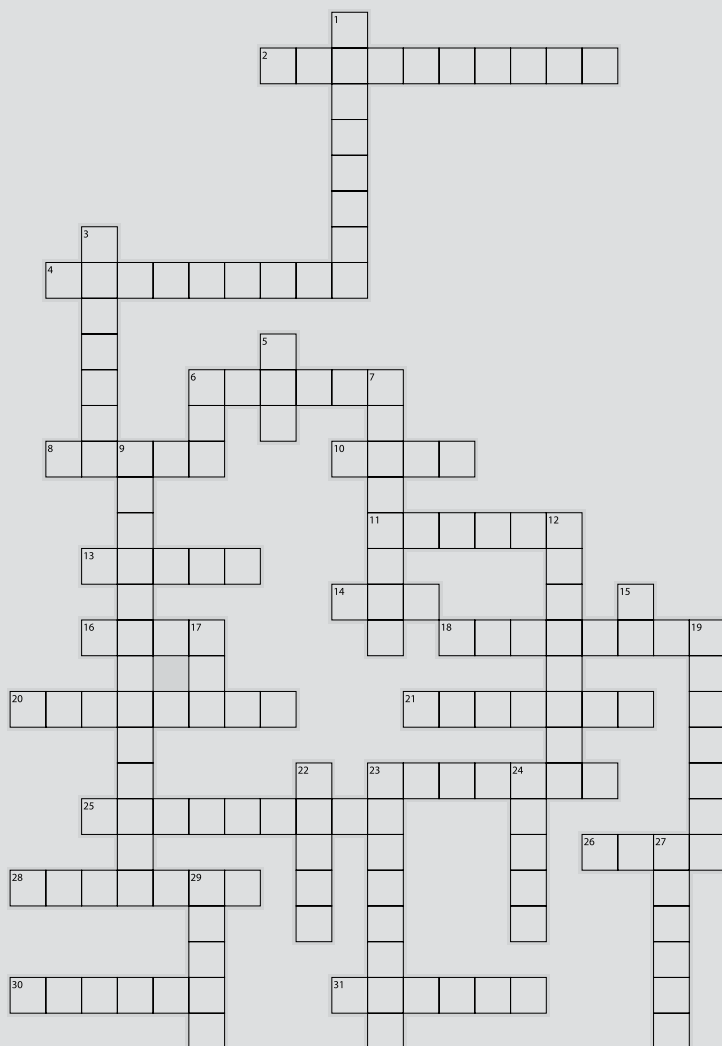
Jejte malo, jejte zdravo! Tako bomo »šlank« in »fit«. Uporaba parkirnih prostorov pa bo kljub širšim in daljšim avtomobilom postala prava zabava.

Foto Splet

HUMOR

PRIPRAVILA AMADEJA KOMPREJ BERCE

5	2	7		4		6	
			6			1	7
		6		5		9	
	3					7	2
2		4	3	6			
		1		7		6	9
	9				6	4	7
4			5	7			
7	6						8

NAVPIČNO

1. Antična telovadnica
3. Telovadno orodje, švedska lestev
5. Plod bukve
6. Slavilna lirski pesem
7. Upadanje gospodarske aktivnosti
9. Prevoz z letali
12. Odklani del kristala
15. Emil Nolde
17. Prha
19. Vozilo namenjeno tudi bivanju
22. Skladatelj Ukmar
23. Ranjen človek
24. Predujem, ara
27. Majhna država v Pirenejih
29. Reč, predmet

28. Odločen ugovor
30. Azijska država (Bangkok)
31. Zvezna država v ZDA

VODORAVNO

2. Strupen severnoameriški kuščar
4. Poštar
6. Hrvaški pevec Dragojević
8. Nekdanji slovenski smučarski skakalec, Primož
10. Teliček (narečno)
11. Računalniški bralnik
13. Enočlenik
14. Drog na vozu za vpreganje živali
16. Podelitev imena v krščanstvu
18. Bratova žena
20. Naša igralka (Nina, »Usodno vino«)
21. Drobec kamnine
23. Deklica vzeta v rejo
25. Nočna močvirna ptica
26. Nosilec ostrejša

Šale

Blagajnik mariborske nadškofije je v svoj bran povedal:

»Vse napake so se zgodile, ker sem bil pod Stresom.«

Delavec je na zid podjetja napisal:

»Naš šef je nor.«

Na sodišču so ga obsodili na 1 dan, 1 mesec in 1 leto zavora – 1 dan zato, ker je popackal zid, 1 mesec zato, ker je pribor za pisanje in barve ukradel v podjetju in 1 leto zato, ker je razkril poslovno skrivnost.

Pri pregledu ženske pacientke doktor pravi:

»Vaše srce, pljuča, utrip srca in pritisk so v redu. No, sedaj pa pogledimo še tisto fletno majhno stvar, ki vas ženske spravi v vse vrste problemov.«

Ženska se nemudoma začne slačiti. Doktor pa ji to prepriča, rekoč: »NE! NE! Kar oblecite se nazaj. Samo pokažite mi jezik.«

Starejši par v cerkvi pri maši. Žena se nagne k možu in mu reče:

»Čisto na tiho sem prdnila. Kaj naj naredim?«

Mož ji odgovori: »Zamenjaj si baterije v slušnem aparatu ...«

Ivan ni bil prav pameten in njegovi prijatelji so se pogosto norčevali iz njega.

Nekoč je prišel urejen kot že dolgo ne. Povsem nova obleka, kravata, čudovita srajca.

- Madona, Ivan, kako si se pa danes uredil, so se čudili sodelavci.

- Ženino darilo.

- Ali je bilo presenečenje?

- Pa še kakšno. Včeraj, ko sem prišel domov malo prej kot navadno, me je obleka že čakala na postelji.

PUSTOVANJE PRI MAYERJEVIH

2. OTROŠKI PUSTNI LIKOVNI NATEČAJ

VILE MAYER

VABILO

Pustne navade segajo daleč v preteklost. Naši predniki so ob pustu izvajali obrede, s katerimi so častili pomladne sile in preganjali zimo. Vsako zgodovinsko obdobje, pokrajina in ljudstvo je maskam in običajem dodalo nekaj novega, svojega, in odstranilo kaj starega. Pustovanje ter z njim povezani običaji so v našem okolju še vedno močno prisotni, maske pa so iz tradicionalnih oblik in vsebin prešle v lahkotnejše, zabavnejše in bolj norčave. Šoštanj je prepoznavno karnevalsko mesto, zato bomo to leto ponovno pripravili občasno razstavo likovnega natečaja Pustovanje pri Mayerjevih.

V Vili Mayer, objektu Občine Šoštanj, bomo pripravili

2. otroški pustni likovni natečaj Vile Mayer »PUSTOVANJE PRI MAYERJEVIH«.

Bienalni natečaj bomo predstavili s priložnostno razstavo likovnih izdelkov in prireditvijo ob odprtju razstave, ki bo v Vili Mayer na »debeli četrtek«, 28. februarja 2019, ob 18. uri.

Vabljeni vzgojitelji/vzgojiteljice, likovni pedagogi/pedagoginje, starši ter otroci posamezniki (do 14. leta), da prijavite likovna dela otrok na temo pustnih šem, ki so bila ustvarjena v zadnjih dveh letih.

Na natečaj lahko prijavite likovna dela, ki so zaznamovana s pustno tradicijo, še posebej pa bomo veseli mask. Vsaka pustna šema pripoveduje svojo zgodbo, zato si tudi otroci ob ustvarjanju zamislite svojo ter jo dopišite k prijavi. Letošnja tema ni posebej določena. Prijavite lahko neomejeno število likovnih izdelkov, ki so narejeni s poljubnimi materiali in v poljubnih dimenzijah. Dela, ki bodo razstavljeni na občasni razstavi v Vili Mayer, bo izbrala strokovna komisija. Ob razstavi bo izšel tudi katalog.

PRIJAVA NA NATEČAJ

Na natečaj se prijavite z izpolnjeno prijavnico in fotografijo likovnega dela, ki ju pošljete na elektronski naslov: barbara.drev@muzej-velenje.si ali po pošti na naslov: Vila Mayer, Kajuhova cesta 10, 3325 Šoštanj.

ROK ZA ODDAJO prijavnice in fotografije je (vključno) 7. februar 2019.

Prijavnico najdete na spletni strani: vila-mayer.si.

O rezultatih komisije boste obveščeni po e-pošti 11. 2. 2019.

ROK ZA DOSTAVO likovnih del je 15. 2. 2019.

Izdelke bomo po koncu razstave vrnili avtorjem.

Bienalni likovni natečaj organizirajo Vila Mayer, objekt Občine Šoštanj, Muzej Velenje in Turistično olepševalno društvo Šoštanj.

Foto: Kurentova nevesta Lojzka
Pia Kešpret Barukčič, Žana Zep, Adisa Xhoxha
Vrtec Šoštanj